

løgtingsvalið '90

Valskrá Javnaðarflokksins

Føroyska samfelagið er nærum steðgað upp, men Javnaðarflokkurin er sannførdur um, at samfelagið kann setast í gongd aftur, um rætt verður borið. Tað ræður tí um at skapa ein haldgóðan politikk, sum kann tryggja okkum eitt sterkt, liviligt og menniskjavinarlígt samfelag øldina út og framyvir. Vit eiga at minnst til, at tann politikkur, ið verður rikin tey komandi fyra árin, verður avgerandi fyri livikørini hjá komandi ættarliðum langt inn í næstu öld. Javnaðarflokkurin fer tí, tá hann kemur aftur í samgongu, at skorða á soleiðis, at rikin verður ein aktivur politikkur á øllum teimum økjum, ið nevnd eru framanfyri undir teimum 10 punktunum. Her skal stutt verða greitt frá høvuðsinnihaldinum í hesum politikki:

Hvussu fáa vit hjólini at mala?

Hvussu skulu vit so bera okkum at við at fáa hjólini at mala? Vit skulu og mugu økja um okkara útflutningsvirði og harvið skapa nýggjar og øktar inntøkukeldur til føroyska samfelagið. Vit mugu við øðrum orðum fáa nógva meira burtur úr tí fiski, sum kemur upp á land í Føroyum í framtíðini.

Hetta kunnu vit gera við at tryggja okkum, at tann fiskur, ið kemur upp

á land hevur hina hægstu góðsku. Við eini nógva dygdarbetri og nógva feskari rívu ber til at seta á stovn ein matvøruindnað á høgum støði, ið skal framleiða nýggjar og nógva meira tilvirkaðar útflutningsvørur, samstundis sum farið verður undir ávisan útflutning av retarpakkaðum feskum fiskavörum. Henda leið fer at geva okkum betri pris fyri okkara útflutningsvørur og harvið meira pening til føroyska landshúshaldandið og henda leið fer ikki minst at útvega nógva fólki trygt og væl-lønt arbeiði!

Landið skal eggja teimum, sum hava viljan og evnini at seta í gongd nýggjar og lønandi útflutningsvinnur. Stuðul verður tó bert latin til at seta nýggja vinnu í gongd og ikki til rakstur. Við nógva størri útflutningsvirði á vörum okkara ber til at fáa javnvág í peningaligu viðurskifti okkara við útheimin.

Búskapin á fótur

Búskaparligu trupulleikarnir í dag eru skeiva javnvágin hjá føroyska samfelagnum móttvegis útheiminum, skeivleikarnir í føroyska vinnulivsbygnaðinum fyrst og fremst innan fiskivinnuna og hall landskassans.

Gjaldsjavnaðalið skal verða fingið burtur sum skjótast. Hetta verður gjørt við innflutnings-tálmendi tiltøkum og við

at økja um útflutningsvirðið. Tað almenna skal reka ein aktivan útflutningspolitikk við stutt freistaðum ilögum og ella menningarstuðli til góðskaðar fiskavørur.

Tað almenna og tað privata eins væl og framleiðslusamtøk skulu samarbeiða um at skapa ein professionell menningarpolitikk við tí endamáli at økja um soluna av høgt tilvirkaðum fiskavörum.

Fórðað verður fyri, at landskassin um studnings- ella aðrar skipanir tekur yvir privata úttanlandsskuld.

Javnvág í landskassan

Hægri útflutningsvirði fyri okkara vörur loysir ikki einsamalt okkara búskaparligu og figgjarligu trupulleikar. Í einum nútíðarsamfelag hanga allar samfelagsins tættir saman. Tað verður tí altumráðandi at fáa gjørt skilagóðar broytingar í fyrirsættingarligu og figgjarligu viðurskiftini hjá tí almenna.

Landskassanum mugu útvegast nýggjar inntøkur, úttan at farið verður aftur til skattgjaldaran eftir meira beinleiðis skatti. Hetta ber til við at steðga rentuspekulatióini.

Tað ber til við at reka almennar fyrirtøkur biligari. Tað ber til við at økja tað samlaða inntøkugrundarlagið í Føroyum — nakað, sum kemur tí almenna til

góðar figgjarliga bæði so og so. Landsins stovnar verða endurskoðaðir at vita, um teir eru fult hóskaði til at loysa tær uppgávur, ið teimum eu álagdar. Eisini eigur at verða skipað fyri eini betri figgjarstýring hjá almennum stovnum. Allar broytingar verða framdar í samráð við avvarandi yrkisfeløg til tess at tryggja, at tær verða skilagóðar og ikki raka hin einstaka. Kannað verður, um almennar fyrirtøkur og stovnar á jøvnum kappingarføti kunnu veita privatnum og feløgum tænarast móti endurgjaldi.

Landsbankin fær ábyrgd og myndugleika at reka peninga- og kredittpolitikk í Føroyum og verður sum skjótast útbygdd til hetta virksemi. Hagdeildin verður útbygdd til tess at gera haldgóða og dagfórda hagtalsskipan, so at landsmyndugleikar og almenningur alla tíðina vita, hvat fyriferst innan landsins óúskap og figgjarviðurskifti.

Útbyggingin av samfelagnum verður endurskoðað og raðfest við landsætlan. Eftir hesari ætlan

verður skipað soleiðis fyri, at javnvág verður millum ymsar partar av byggi- og anleggssektorinum, soleiðis at myndugleikarnir alla tíðina vita, hvussu nógva figgjar- og arbeiðsorka fer til sethúsabygging og hvussu nógva fer til vanligt anleggs og viðlíkahaldsarbeiði.

Almenni lønarpolitikkurin verður samanholdin við privata arbeidsmarknaðin, soleiðis at kappingarførið ikki verður nervað. Ansað verður eftir, at býtið millum løn og vinning verður soleiðis, at lóntakararnir ikki einsamallur ber byrðarnar, meðan vinningsparturin verður óbroyttur ella øktist. Skipað verður fyri, at ein møgulegur størri vinningur innan privata fyrirtakssemið verður umsettur í fleiri arbeiðspláss og í framkominn vinnutól.

Samantikið verður rikin ein strammur figgjar- og búskaparpolitikkur. Hesin politikkur skal vera sosialt avvegaður og verður hetta gjørt við niðanfyrenndu nýggju skattalóg, ið lættir um skattatrástíð hjá lág- og miðalinntøkum.

Lægri beinleiðis skatt

Bundna samansparingin verður sett úr gildið beinanvegin. Møguliga verður í eitt ár ein fyribils eyka-skattur uppá 2% lagdur á inntøkur oman fyri ávíst mark.

Sokallaði marginals-katturin hjá inntøkum millum 110.000 og 350.000 kr. sum tekur upp í 71 oyru av hvørjari krónu vunnari eyka, verður beinanvegin lækkaður, so ikki kunnu krevjast meira enn 50 oyru av hvørjari eyka-krónu (t.d. yvirtíðarløn). Hetta kostar landskassanum 40-50 mill. kr., ið skulu fáast inn aftur aðrar vegir. Nakað meira kemur inn í øktum avgjaldsgrundarlagi, men meira enn hetta kemur inn, tá rentuspekulatióin verður steðgað.

Nýggi skattalóg verður sett í gildi eftir hesum høvuðsreglum: a) farið verður yvir til at nýta veruligu bruttointøkuna sum skattagrundarlag, b) tað skattatrást, ið galdandi skipan leggur á lág- og miðalinntøkur verður linkað (sí omanfyri), c) skattur verður ikki rokn-

Marginals-kattaprosent útroknað við 17% kommunuskatt

